

Ngoc Lan

tinh lam anh oi

P.D.T.

Câu này trích trong tờ báo biếu ở New-Orleans gọi là: "ĐÀY NGỌC LÂN". Ngọc-Lân không phải con kỳ-lân bằng ngọc mà là một loại phiên âm lạt dời của đồng bào ta ở đây để chỉ New Orleans.

Ngọc-Lân tinh ra sao tôi không đủ tài để diễn tả, chỉ biết rằng phong thoả khai gióng Miền Nam nước ta và ở cuối một con sông lớn: một bên có tên là 9 con rồng (CUÙ LONG) một bên có tên dài lè thê MISSISSIPI. Ngoài những cây cối mọc ở vùng nước lộ gần giống cảnh Vũng Tàu, đường sá, nhà cửa làm theo kiểu Pháp cũng rất gióng Saigon. Nhất là con đường St. Charles cây cối um tùm, nhà cửa cao lớn phảng phất giống cảnh đường THÔNG NHẤT, LÊ LỢI, NGUYỄN HUỆ... ở Saigon ta. Vì vậy mà bá con ta mến nó, nhìn nó cho đỡ nhớ quê hương, mặc dù nó cũng có nhiều khe hở cạnh bê bối lầm. New Orleans hay Ngọc-Lân đối với đồng bào ta cũng như đứa con hoang nua Pháp nua Mỹ nhưng nó lại gióng một người thân cũ nên bá con ta đặt tên Việt lung tung xêng chằng biêt đâu mà mò.

Ngọc-Lân như hình "trăng liêm" (cái tên Crescent city do đó mà ra) uốn mình theo cái eo của sông Mississippi ở phía nam và có cái hồ Pontchartrain rộng bờ bối án về phía bắc.

Bắt ngang sông Mississippi có một cây cầu lớn mà bá con ta đặt cho cái tên bình dân là "cầu con Cò" vì trên cầu có treo hình một con Bồ Nông giữa 4 ngôi sao tượng trưng cho Louisiana The Pelican State.

Đường sá đa số tên Pháp nhưng khi đọc phải uốn theo gióng Mỹ nếu không dân bản xứ sẽ nhìn bạn với cặp mắt... "mắt thần" (vì không hiểu) : Đường U.S.90 đoạn qua Ngọc Lan có tên khá ngộ nghĩnh là "CHEF MENTEUR HIGHWAY". Vâng, đúng là tiếng Pháp, nhưng yêu cầu các bạn uốn lưỡi theo lối Mỹ với tôi: "SEP MEN NUA" thì Mỹ local hiểu ngay. Vậy đó. Tên thi khoái lấy tên Pháp nhưng đọc đúng tiếng Pháp thi đ... hiểu. Một hôm tôi lái xe của sở Kiêu Lộ đi công trường lạc vào một khu, không những đường tên Pháp mà còn chơi luôn cả chữ Rue thay cho chữ Street: RUE COLETTE, RUE MONIQUE, RUE DELPHINE...

Tôi mới đến Ngọc Lan không rõ tại sao lại có tên Chef Menteur kỳ quái như vậy? Đây là lối giải thích của A.H. Ng.v. Bánh: Lúc người Pháp đến đây có một Tu trưởng Da Đỏ nói dọc quá sá nên mới đặt là Chef nói dọc. Còn chàng Da Đỏ đó có dính dấp gì đến con đường thi chàng ai rõ.

Cách đây một năm, trước mùa Mardi-Gras có điện thoại kêu đến Sở Kiêu Lộ Thành Ngọc Lan yêu cầu cho một người Mỹ gốc Việt đến lâu lác để thông dịch cho một số người gốc Việt. Sẵn có tôi họ nhờ thông dịch cho các bà Việt Nam xin giấy phép bán hàng lê Mardi-Gras. Đây là cuộc đối thoại song ngữ:

- Thưa Bà, Bà cho biết xin bán ở chỗ nào để cô này ghi vào giấy phép.

- Da chô' ở góc đường Cà-Nen và đường BÌNH-BỐNG.

Đường Cà-nen là Canal Street con đường lớn nhất Ngọc Lan thi biết rồi còn ở Ngọc Lan có con đường nào mà có tên BÌNH-BÔNG cà? Tôi vừa hỏi lại bà già vừa nhảm đọc tắt cà con đường từ French Quarter dâng ra Canal Street: RAMPART, BURGUNDY, DAUPHINE, BOURBON, ROYAL... Rồi có lẽ BOURBON rồi.

- Vâng ạ, đường Bình Bông ông biết rồi mà...

- Trời đất...?

Tuy vậy tôi vẫn thua các bà Việt Nam ở đây nhờ họ không bao giờ học qua tiếng Pháp nên bò đâu sặc đâu huyền rất đúng "goût" của Mỹ, Mỹ hiếu họ dễ hồn tôi vì tôi bị quá trình nói tiếng Pháp cùn thay là đọc theo Pháp liền bị Mỹ chê ngay không thêm hiếu.

Một hôm nghe một bạn đồng nghiệp cấp cứu vào bệnh viện tôi muốn đi thăm nên hỏi cô thư ký cung số: Lester năm ở bệnh viện nào vậy?

- "Hô-Ten Đu"

Tôi chẳng hiểu nhỏ cò ta viết ra. Đố các bạn biết là cái bệnh viện gì? Đến thăm. "Hotel Dieu". Các bạn rảnh tiếng Pháp đọc ngay là "Ô-Ten Đì-Ô" thi cô thư ký lại ngân tò-te và cười như nắc nẻ: "Hô-Ten Đu mà đọc gi kỵ vậy!???" Ban chỉ còn nước chui thê trong bụng "Đu M...". Cho nên quá trình học tiếng Pháp của tôi qua đây không những không xứng được mà lại thành một trở ngại lớn về truyền thông.

Vượt qua hồ Pontchartrain thi có nhiều cầu: Interstate 10, U.S 90, U.S 11, nhưng cái cầu trứ danh nhất lại là cây cầu Causeway mà đông bao ta thường gọi là cầu 24 Miles. Nó chẳng có gì đặc sắc cũng là đã tiên áp, vài giòng nhau nhưng lại dài lê thê... 24 miles hay là 38 kms.

Ngọc Lan ở dưới mực nước biển nên phải có đè điêu bao bọc để tránh ngập nước. Nước mưa phải tống ra hồ hay sông bằng cái máy bơm không lô. Nhìn vào bản đồ đất nhà tôi đang ở thi con đường trước mặt nhà tôi cao độ là -6 nghĩa là

feet dưới mặt nước biển.

Tôi chưa sòng ở miền Bắc Việt Nam nhưng đọc sách thấy cũng có đè điêu như vậy.

Ở Ngọc Lan dùng xài các chủ Đông, Tây, Nam, Bắc với người bản xứ: Họ đã không hiếu mà cho mình chưa biết phong tục ngôn ngữ địa phương.

Cái thành phố hình vông nguyệt phuong hướng thay đổi lung tung. Họ có một cách nói rất chính xác là dựa theo con sông Mississippi và cái hồ Pontchartrain: Phía hồ (lake side), phía sông (river side), phía thượng lưu sông (up-town), phía hạ lưu sông (downtown).

Hồi tôi mới đến làm việc ở Sở Kiều Lộ Ngọc Lan ông Giám đốc lái xe chỉ cho tôi nói theo dàn địa phương:

- Anh nhìn thay cái đèn lưu thông bên kia hòn. Tôi kêu radio về cho Sở Hiệu Báo. Cô gắng nghe:

"Trên đường Poydras di về hướng Hồ, có cây đèn lưu thông ở góc đường Clayborne, góc thượng lưu hồ (uptown-lake corner) hòn. Yêu cầu cho chửa ngay.

NGỌC LAN VĂN VẬT

Ngọc Lan gồm nhiều sắc dân nhưng chính vẫn là Trắng với Đen. Á Châu và Việt Nam chỉ là Thiếu Số. Trắng muôn tránh Đen lập ra nhiều quận khác gọi là Parish (từ chữ Paroisse của Pháp mà ra ví da số dân Công Giáo). Còn lại quận Orleans thành ra Đen chiếm đa số cho nên đã 3 nhiệm kỳ Đô Trưởng là Đen. Có một quá khứ nặng về kỳ thị chủng tộc, nay vẫn không gột rửa được, không thể công khai nhưng cũng cung ngầm ngâm.

Có một người Mỹ trắng hỏi một anh bạn tôi: "Ở bên nước anh có người Da Đen không?" Ban tôi thật tinh nói không. Ông ta có vẻ thèm lăm: "Chắc ông không biết nước ông có diêm phúc như thế nào." (you do not know how lucky you are.). Đối với Việt Nam ta họ cũng có nhiều thành kiến sai lầm nhiều luận điệu xuyên tạc. Theo

kinh nghiệm tôi thấy chí' có cách lá phót
tinh ăng-lê vĩ giải thích cũng vô ích mà
thôi. Ví dụ họ nói: "Việt Nam qua đây
dùa nào cũng bọc của cái theo nên giàu.
Có nhà có xe mau chóng. Chính phủ Mỹ lại
ưu đãi cho trợ cấp nhiều, không phải
đóng thuế. Học hành thi sao cũng được
chính phủ cấp bằng không khỏi phải thi.
Vì vậy mà dùa nào mới qua cũng có E.I.T
và P.E. Dĩ nhiên chúng ta biết thua là
sai, nhưng họ không muốn hiểu khác thi
lâm sao được.? Nhiều tờ báo địa phương
do những người Mỹ hiểu rõ ta viết để
giải thích tại sao người Việt Nam định
cư ở đây mau khá, chịu khó làm việc,
chung sức với nhau, tăng tiền chi tiêu.
Nhưng khó đánh tan được thành kiến vĩ họ
cứ' nghĩ ta không làm sao tài giỏi hơn
họ.

Vừa rồi trên tờ nhật báo duy nhất ở
đây các viên chức giáo dục Mỹ đã tuyên
bô:

"Trưởng chúng tôi có da số học sinh
gốc Việt. Nếu như tất cả gia đình Việt
Nam có đủ tiêu chuẩn lanh tiên trợ cấp
xã hội đã nạp đòn xin thi trưởng chúng
tôi không mất trợ cấp của Chính Phủ Liên
Bang. Tiếc thay các gia đình Việt nam có
mặc cảm lanh tiên welfare như là ngửa
tay xin nhục nhã nên đã không xin chỉ lo
làm việc và nhờ bà con giúp đỡ. Vì vậy
mà tổng số học sinh gia đình lanh wel-
fare ít quá không đủ tiêu chuẩn hưởng
trợ cấp của Liên Bang." Đó là Mỹ nói.
Các trưởng học ở đây thi đã số con em
Việt Nam dân đầu. Vì vậy họ bức minh tìm
cách hạ giá bằng những luận điệu xuyên
tạc cho đỡ tức.

Nếu ta hướng câu chuyện về khía
cạnh đời sống nghề nghiệp thi đôi khi họ
cũng vui vẻ tiêu lâm lâm. Sau đây là vài
mẩu chuyện vui trong nghề do các đồng
nghiệp Mỹ kể cho tôi nghe trong lúc làm
việc với nhau:

"- May có biết tại sao dân ở đây
không thích đường tráng nhựa không?
- Có lẽ vì họ cho bê-tông tốt hơn.
- Đâu phải. Vì bê-tông màu trắng,
nhựa màu đen: Họ sợ mất giá khu họ ở
đi..."

"- May có bao giờ thay người ta đem
chó đi xin "Food stamp" chưa?

- ...?

- Có thằng Mỹ trắng thù Mỹ đen lâm
mời đem con chó nó đến "apply" xin Food
stamp. Nhân viên thuỷ hánh bảo:

- Đâu có được. Food stamp để cho
người, chó không đủ tiêu chuẩn.

- Sao không đủ: Nay. Nó cũng "đen",
cả ngày nó chẳng làm gì hết, cù sủa bậy,
không đủ tiêu chuẩn là gì?

- Tăng này. Nhìn cả khu này bị lún
quá sá. Tất cả "manhole" đều lồi lên
khoi mặt đường, dung vào dám gãy nhíp xe
lâm. Ở... may biết tại sao gọi là "man-
hole" mà không gọi là "womanhole" nhỉ?
Thảo nào cứ lồi lên. Đây là một sự kỳ
thị nam nữ vi phạm luật trầm trọng.

- Tăng ơi. Tao sở cá driveway nhà
thầu nó lâm cao quá xe leo lên bị cát
đít.

- Lâm sao cá được. May dám cá với
tao không: "50 cents ăn một dollar."

- Tao cá ăn chủ không cá thua. May
có biết chuyện thằng cha đánh cá với ông
chủ nhà băng chưa?

Có một thằng cha ngày nào đúng buổi
trưa vào một nhà băng lớn "deposit"
\$500. Không ngày nào sót, trừ ngày nhà
băng đóng cửa. Ông Chủ Tịch nhà băng lây
lâm kỵ, mỗi chó gấp chặng nợ, lê phép
hỏi:

- Việc này không can hệ gì đến tôi
nhưng ông cho phép tôi hỏi để thỏa tánh
tò mò của tôi. Vậy chủ ông làm nghề gì
mà đều đều mỗi ngày có \$500 deposit vào
trường mục như thế?

- Tôi đánh cờ bạc, đánh cá ăn thua
đây mà.

- Xin lỗi ông, đã gọi là đánh cá ăn
thua thi phải có khi ăn khi thua, có lẽ
ngày nào cũng ăn cá sao? Xin ông cho
biết bí quyết?

- Bí quyết nhà nghề của ai này giữ
lâm sao chỉ được. Nhưng nếu ông muốn
đánh cá với tôi thi tôi băng long hanh
nghề với ông.